

זכרון תורת משיח

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת ויצא
ט' כסלו תשפ"ג
גליון התרפ"ז

זמני כניסת ויציאת שבת קודש			
ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	5:16	4:14	5:48
ירושלים	5:15	3:59	5:52
באר אפרק	5:29	4:11	5:41

הפח נשבר ואנחנו נמלטנו

ספר התהילים שעצר את הפגיעה הקשה בפגיעה בביקור שנערך בערב שבת בבית הרפואה שערי צדק - לאחד הפצועים קשה מהפגיעה הנורא והכפול בירושלים כשהתפוצץ מטען מרחוק וממנו נרצחו שני יהודים הי"ד - שלף הפצוע ספר תהלים, שהיה עליו בעת הפגיעה, והראה למבקרים את הגדול: רסיס חדר לספר התהלים, יצר חור בכריכה החיצונה שלו, חדר את חלקו, ונעצר צמוד למלים הבאות: "נפשנו כציפור נמלטה מפח זקשים, הפח נשבר ואנחנו נמלטנו".

הפצוע אמר למבקרים על ספר התהלים: "זה מה שעוזר".

צירפנו כאן את שתי התמונות - של דף הספר בו נעצר הרסיס ולא המשיך לחדור הלאה, ושל כריכת הספר תהלים שנוצר בה החור. דבר פלא מופלא יש לציין שהכותרת מעל מומור התהלים היא:

"מוקונו על הישמעאלים, אשר מרוב תאוה רוצים לבלענו חיים, ונתנו הדאה להקב"ה, שלא נתנו כדיהם".

ובתחתית העמוד, הכותרת מעל מומור התהלים הבא, היא:

"מבטיח לישראל, שלא יהיה עוד שום כח לישמעאלים, ליקח ירושלים מישראל".

בהשי"ת הטוב והמיטיב לכל, וזה "ויפגע במקום", באיזה מקום אך שיהיה, באיזה מצב שבו הוא נמצא, אל יתיימש עצמו מן הרחמים.

שיחת קודש מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ויצא יעקב וכו' וילך חרנה
מדת השמחה של יעקב אע"ה

אוי"ו "ויפגע במקום" וברש"י כמו ופגע ביריחו ע"כ עיי"ש, דהיינו הכונה הוא שיעקב אע"ה במקום הזה פגע כביכול בכורא ית"ש, כאדם הנפגש עם חבירו פנים בפנים, נפגש יעקב אבינו בתפילה זו עם כביכול הבורא פנים בפנים, וכידוע מהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע ששה פ"א בצפרא דשבתא קודם התפילה "איינט גייט מען זיך זען מיטען בינדיגער", דהיינו עם כביכול יתברך. והיעידו צדיקים דעד שהגיע בתפילה ל"וכרות עמו הברית", כבר נתראה עם כביכול יתברך שמו.

וישכב במקום ההוא (כה, יא)

ג"כ בשבחו של יעקב הפסוק מדבר, דדרך העולם הוא באחד שהוא במצור ומצוק מהקורא אותו ואימת מות עליו, או אין לו מנוחה ואינו יכול לישון בלילות.

אך יעקב אבינו על אף שברח מעשיו אחיו שחפץ להורגו, וכן אחר שתפסו אליפו ונטל ממנו כל ממונו, עכ"ז בטח אך ורק בה' בשמחה ובטוב לבב, וגם זאת "וישכב במקום ההוא", ללא שום מורא, הוא שכב וערבה לו שנתו.

*

וישכב במקום ההוא (שם)

וברש"י באותו מקום שכב אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה.

ולכאורה צ"ל הלא איתא בגמ' (נדרים יג:) הנשבע שלא אישן שלושה ימים מלקין אותו.

ואפשר לדייק בדברי רש"י מ"ש דרק בלילה לא שכב אבל ביום אפשר דשכב, והוא עפ"י מה דאיתא (עירובין סה.) לא איברא לילה לא לגירסא ולחד מ"ד אלא לשינתיה.

*

ושניהם עולים בקנה אחד, דבעת שרוב העם ישינים אז הת"ח אפשר להם לעסוק בתורה ללא שום מניעה מהסוכבים אותם, ודווקא אז הוא הזמן של עסק התורה.

אוי"ו שאף ביום ק"ו שלא ישן אלא נים ולא נים וכו', ומן השמים סיבבו לזה שישן עתה, הדיה לו גילויים והשגות נשגבות בזמן שינתו.

כדאיתא במדרש רבה בפרשתו, שהשיג בחלומו ענין מתן תורה ובנין ביהמ"ק ושלא רגלים, והנה מלאכי אלוקים זה משה ואהרן, עיי"ש ע"כ.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וכו' וישכב במקום ההוא (כה, י-יא) וברש"י וז"ל שלא היה צריך לכתוב אלא וילך חרנה, ולמה הזכיר יציאתו וכו' עיי"ש.

והנראה בזה דבא הכתוב להשמיענו גודל צדקת יעקב אע"ה, דעל אף שהוצרך לעזוב מקום הקודש והמקדש ארץ אבותיו

הקדושים, אשר כל עבודתם עלי חיים עלי אדמות היה בארץ הוזה ישיבת אברם אבינו, ישיבת שם ועבר, ומצוות הכנסת אורחים, וכדכתיב "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל-עליון" (כא, ל). ויעקב אבינו כשהוצרך לעזוב את הארץ אשר עיני ה' אלוךך בה מקום אבותיו הק' וכו"ל, מזה המחשבה לבד אפשר ליפול לעצבות וכדומה, ועוד לאיזה מקום הלך, לחרון, שהוא מקום רשע ואנשי רשע התגוררו שם, אז מחשבה זו של מאין באת- לארץ הקדושה, ולאן אתה הולך - למקום אנשי רשע וכו', עאכ"כ שאפשר ליפול לידי עצבות.

כמ"ש ולשבחו של יעקב הכתוב מדבר, שאף שהיה יצא יעקב מבאר שבע וכו"ל ארצה"ק והמקדש, ויתירה על כך וילך חרנה מקום אנשי רשע, מ"מ לא התיימש כלל וכלל, ועצבות מאן דכר שמויה, אלא התחוק בשמחה גדולה באמונה וביטחון לאדון הכל, וכמובא (מדרש רבה) בפרשתו עה"פ ויצא יעקב רשב"נ פתח וכו' אמר יעקב אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה וכו', חזר ואמר (יעקב אע"ה) מה אטא מובד סברי מן בריי [=וכי אאביד ואיניש סברי ותקוטי מבוראי (עץ יוסף)] חס ושלום, לית אנא מובד סברי מן בריי אלא יעזרי מעם ה' וכו' עיי"ש עכד"ה"ק.

וזהו מה שמלמדנו קוה"ק יעקב אבינו ע"ה דאין ייאוש בעולם כלל, ואפי' חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתיימש מן הרחמים, ואין כוחנו אלא בפה, ואין עומדים להתפלל אלא מתוך שמחה ואורה אמונה וביטחון להבוכ"ע, דאין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה.

ולא עוד שלא נפל לתוך עצבות, אלא כמ"ש "ויפגע במקום", ואין פגיעה אלא לשון תפילה, שתיקן תפילת ערבית, דהיינו שיסד לנו יעקב אבינו יסוד גדול בעבודת ה', דאף שהוא זמן של ערבית, דהיינו חשכות בעולם, מ"מ אין להרפות מתפילה, אלא אדרבה יתאמץ יותר ויותר בעבודת הלב זו תפילה מתוך שמחה גדולה.

וזהו פ"י הפסוק "אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלוךך", דלכאורה למה נקט דייקא אלוךך יעקב ולא שאר האבות, והנראה דבא לרמוז ענין זה שלימד אותנו יעקב שאף שיש חשכות בעולם ועת צרה היא ליעקב, מ"מ אל יתיימש מן הרחמים ומן המיצר קראתי-יה-עני במרחב-יה, כדחזינו אצל יעקב שכתוב ביה "ישראל נושע בה",

ברו"ג, ברוחניות, כמו שאנו רואים מה שאמר "ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים" של לבן, ובגשמיות כמ"ש "כי במקלי עברתי את הירדן ועתה הייתי לשני מחנות", וק-ל יעקב בעזרו בא רק ע"י שהיה שברו על ה' אלוךך, שע"י האמונה וביטחון אך ורק בבוכ"ע ומתוך שמחה, עי"ז נתברך בכל הישועות ורחמים וכו"מ בגו"ר.

*

וזהו "ויפגע במקום", כאמור שבכל מצב ששרוי בו, יש לאדם להתחזק

מוחה של תורה שהמריעה ממות לחיים.
לרגל יום היא"צ של הגה"ק רבינו המהרש"ל זי"ע החל בי"ב כסלו הבעל"ט

בלובלין שכנה ישיבתו של הגאון הקדוש המהרש"ל מלובלין, בעל "ים של שלמה". אחד מטובי תלמידיה היה האב"ר ר' נחום מליביניצא, עיירה קטנה שבגלילות לובלין. עוד בהיות נחום בימי שחר ילדותו ניכר עליו סימני גדלות: כאשר נכנס בעל מצוות, פניו דרשו מפלפלת וחריפה. באותה שעה הבהיקו דרכי הזו החמה. עיניו קרנו בזוהר תורה ופיו הפיק מרגליות. אחד מן המסובים בסעודה, היה ר' מאיר-מארים "הנפח". רק מעטים ידעו כי ר' מאיר-מארים הוא אחד מל"ו צדיקים שבדור, ומלאכת הנפחות משמשת לו מסווה.

ר' מאיר-מארים נקרא לסעודת המצווה על ידי אביו של חתן בר המצווה, ר' מנשה הקצב, שהיה ידיו הטוב והכריז במעלותיו המוצנעות. כאשר שמע את הדרשה הנפלאה צצו ניצני מחשבה ראשונים בראשו, למחרת הציע ר' מאיר-מארים לידו ר' מנשה להשתדך ביניהם. נחום שעדין לגדולות יתארס עם בתו הנערה הצנועה אסתר. לא היה גבול לשמחתו של ר' מנשה שידע היטב מיהו ומהו "הנפח".

יודעי דבר בליביניצא טענו כי ר' מנשה הוא "קצב" כפי שר' מאיר-מארים הוא "נפח", וגם הוא אינו אלא אחד מן הצדיקים הנסתרים שבדור, ובין מכירת נתח בשר אחד למשנהו, עוסק הוא בענינים שברומו של עולם.

באותו מעמד, נקשר קשר השידוכין. הכלה שלא הייתה אלא ילדה בת 12 שנה, המשיכה לעזור לאמה בעבודות הבית ובטיפול באחיה הקטנים, ואילו החתן הוסיף לשקוד על משנתו, ולעשות תורתו אומנותו, עד שגדל בתורה וביראת שמים כאחד הגדולים.

כאשר הגיע נחום לשנת השבע-עשרה, נמנו הוריו וגמרו בדעתם, כי עתה הוא הזמן הנכון להביאו בברית הנישואין, ובשאלת פי הורי הכלה ואמרו הן. בתם כבר הייתה עלמה בת 16 שנה ועמדה על בוריה וכוחה, וגם בדעתה כבר הייתה שלמה. לא חק היום ובני הגוג עמדו תחת החופה.

בתום שבעת ימי המשתה, הכריז ר' נחום באזני רעייתו כי החליט לעקור מן הכפר הקטן ולעבור לכרך הגדול לובלין. שמע ישיבתו הרמה של המהרש"ל הגיע לאזניו והוא נכסף לשמוע את שיעוריו החריפים.

הכלה רצתה לעזור לו לגדול בתורה וביראה, ולא להערים אבני גנף על דרכו, ומיד הסכימה, על-אף שהיתה בת יחידה, וקשורה בקשר נפשי עמוק להוריה.

"אכן" מנענע הוא בראשו ומרים ראשו מן הספר. "יעזור לנו ה' שנמשיך לדור בשלום ובשלווה עד מאה ועשרים". "אמן" עונה זוגתו והבכי פורץ ממנה בכח איתנים. "מה לך כי תבכי?" שואל ר' נחום בתמיחה, "וכי לא טוב לך אתי?" "חלילה, טוב מאד" ממררת בככי, "אבל הבית ריק, מדוע אינני זוכה להיפקד?"

גם ר' נחום הרגיש מדי פעם צער ודאגת הלב, אלא שאת כל כיסופיו ותשוקותיו משקיע הוא בתורה, עד שנפשו שוקטת פתאום הבין כי בעוד הוא מוצא נוחם בתורה, רעייתו סובלת לבד צער עמוק כים שאינה יכולה לשאתו. גם מעיניו שלו ניבט הצער ומתקשרת לה דמעה.

"עלינו להתפלל לה', בודאי נפעל ישועה", מדבר הוא על לבה הסוער של זוגתו.

שניהם מרבים בתפילה, והצדקנית מבקשת לסייע דווקא לאמהות המטופלות בילדים הרבה, שמא יתעוררו עליה רחמי שמים במידה כנגד מידה.

אולם, הכל ללא הועיל, שנה נוקפת לשנה, ועשר שנים מלאות צער ויגון משאירות את חותמן הקשה בליבה והוא נמק והולך. עד שיום אחד נופלת היא למשכב. מחלה אנושה מקננת בגוף הצעיר ועושה בו שמות.

יודעת היא שסופה מתקרב, בשעות שבהן הכאבים הנוראים עחבים אותה קמעא, מהרהרת היא במה שיהיה אחר מותה.

בעלה ר' נחום אברך צעיר הוא, בן עשרים ושבע, למדן עצום ירא שמים, שם טוב לו ובודאי ירבו עליו קופצים. לא הרבה זמן ישר אלמן, לאחר כמה חדשים בודאי כבר יהיה נשוי, וכעבור שנה יחבוק כמותה? ר' נחום יבכה עליה חודש, חודשיים, ואחר כך ישקע בתורה, יתנחם, ישא אשה, יקים בית וישכח אותה כליל!

כלומר, ממני, לא ישר- שום זכר ושארית. עוד מעט ינוח הגוף בקבר, ירקב, והיא תשכח מלבו.

את המחשבה הזו איננה יכולה לשאת! כבר השלימה עם כך שבקרוב תשבוק חיים, אבל שאפילו ר' נחום לא יזכור אותה? עם זה לא תוכל להשלים.

"נחום" קוראה היא לבעלה הסועד אותה לחוליה. קולה רוטט בככי חנוק.

ר' נחום ניגש אל זוגתו המוטלת על ערש דווי. עיניו נפוחות מבכי ארוך. "שמא אמוזג לך כוס חמין?"

המשך בעמ' הבא

י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל	רבי שלמה ב"ר יחיאל לוריא המהרש"ל מלובלין (ה' ש"ח) רבי אברהם דוב מאוויז'יטש בעל הבת עין ב"ר דוד (ת"א) האמורא רבינא בריה דרב הווא (ז' ר"ס) רבי ישראל ב"ר שמואל אליהו טאוב ממודוויץ ב' דברי ישראל (ת"א) רבי שלמה זלמן יוסף מוויעליפאלי ב"ר אברהם (ת"ח) רבי דב בער מלעוו ב"ר ישראל מוויז'ין (ת"ח) רבי ישראל אריה מפרישלאן ב"ר צבי מסדיקלוב (ת"א) רבי ישראל פרידמאן מטשורטקוב ב"ר דוד משה (ת"א) רבי יחיאל מיכל האגר מהוודונקא ב"ר ברוך מוויז'ין ובנו רבי ברוך הי"ד (ת"א) - ראובן בן יעקב אבינו ע"ה (ב' ק"ח) רבי יעקב יצחק מואבנא ב"ר ישראל אלימלך (ת"א) רבי מנחם נחום מטשורטקוב ב"ר ישראל מוויז'ין (ת"א) רבי דוד ב"ר מסעוד אבוהצירא (ת"א) רבי יעקב משה מוולברוו ב"ר ישכר בעריש (ת"ח) רבי שאול ראזנבערג אב"ד ראצפערט ב"ר מרדכי אב"ד נירבאטור וטערנאגל - שו"ת חמדת שאול (ת"ש) רבי יצחק מאזארניץ הי"ד ב"ר ברוך מאיר - התן ז"ל מאלעסק (ת"א) רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש אב"ד צווייך - החיוון והתקון שו"ת הלקת יעקב (ת"ח) רבי מרדכי מטשורטקוב ב"ר מנחם נחום טברסקי מליאניו (ת"א) - רבינו יהודה הנשיא בן רבן שמעון בן גמליאל (ג' התקנ"ד) רבי משה ב"ר לייב קאן אב"ד דארמשטאט - התן ז"ל ודטהיימר מוויז'ין (ת"א) רבי יחיאל מיכל מברונא ב"ר דוד הלוי מטשורטקוב (ת"א) רבי שמחה בונם ב"ר אברהם שמואל בנימין סופר ב' שבט סופר מפרישלאן (ת"א) רבי דוד טווערסקי מסקידיא ב"ר יצחק (ת"א)
--	--

י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל	הנחיל לא דצדיקא - רבי דוב בער האמוצני ב"ר שניאור זלמן מליובאוויטש (תקפ"ה) רבי יצחק ב"ר דוד גריסאבר אב"ד פאקש - מקל נועם/קונט' תפילין (תקפ"ה) רבי יעקב אריה מנעשכין ב"ר מרדכי מטסביחוב (ת"א) רבי נחום מטאלנא ב"ר מרדכי. רבי אליעזר ב"ר אליהו יהושע געלדציילער - ר"י אור ישראל (ת"א) רבי משה שפירא מסלאוויטא ב"ר פנחס מוקריין (תקצ"ה) - רבי פינחס מנחם אלעזר מפולץ ב"ר בנימין אליעזר זיסטמן ב' שפתי צדיק (ת"א) רבי משה יוסף ואהרונן מטבריה ב"ר אברהם דוד אב"ד בוטשאטש (ת"ח) רבי מנחם נחום מהוסיאטין-למברג ב"ר שלום יוסף (ת"א) רבי משה מרדכי ב"ר צבי חיים עפשטיין ב' לבוש מרדכי ז"ל סלבוזקה וחברין (ת"ח) רבי אסר זלמן ב"ר ברוך פריץ מלצר ב' אבן האל (ת"א) - רבי יעקב יצחק הלוי לנדא ב"ר יקותיאל זלמן מדראהביטש - ב' אמרי רברבי ואב"ד דיקלא ופרשיבוז (תקנ"ג) רבי יצחק מסדיגורה - רימנוב ב"ר ישראל (ת"א) רבי שמחה מדעסו ב"ר צבי חרין מפוואט (תקנ"ג) רבי יחיאל ב"ר אהרן הלר ב' עמודי אור (ת"א)
--	---

